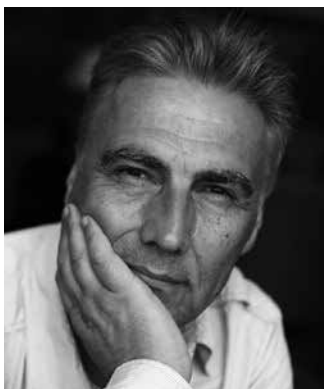

**JAN PAWEŁ II, JAN DŁUGOSZ
ORAZ TEATR POLSKI PATRONA-
MI ROKU 2015**

Na mocy przyjętych w grudniu ubiegłego roku przez Sejm RP uchwał rok 2015 został ogłoszony Rokiem Jana Pawła II, Jana Długosza oraz Teatru Polskiego. Wybór patronów poddyktowany został przypadającymi na rok 2015 szczególnymi wydarzeniami: 10. rocznicą śmierci i 1. kanonizacji polskiego papieża, 600. rocznicą urodzin kronikarza, a także 250. rocznicą powstania teatru polskiego. W związku z tym na przestrzeni całego roku zaplanowanych zostało wiele inicjatyw, uroczystości i przedsięwzięć. W sposób wyjątkowy swój jubileusz obchodził teatr polski – oprócz regularnie organizowanych spektakli, w przypadającym na 23. maja Dniu Teatru Publicznego 100 teatrów z 44 polskich miast wystawiło na swych deskach sztuki, które widzowie mogli obejrzeć po zakupieniu biletu za symboliczną kwotę 250 groszy.

**ИОАНН ПАВЕЛ II, ЯН ДЛУГОШ И
ПОЛЬСКИЙ ТЕАТР – ПОКРОВИТЕЛИ
2015 Г.**

На основании принятых Сеймом РП в декабре прошлого года постановлений 2015 г. был объявлен Годом Иоанна Павла II, Яна Длугоша и Польского Театра. Выбор покровителей был продиктован определенными событиями, которые приходятся на 2015 г: 10 годовщина смерти и 1 канонизации польского Папы, 600 годовщина со дня рождения летописца Яна Длугоша, а также 250 годовщина основания польского театра. В связи с этим в течение всего текущего года было запланировано множество инициатив, торжеств и мероприятий. Исключительным образом отмечал свой юбилей польский театр – кроме регулярно организованных спектаклей, в День Публичного Театра, который приходится на 23 мая, 100 театров из 44 польских городов представило на своих подмостках пьесы, которые зрители могли посмотреть после покупки билета за символическую сумму 250 грошей.

KRZYSZTOF KRAUZE 1953-2014

W Wigilię zmarł wybitny operator, reżyser i scenarzysta filmowy. Twórca dzieł dokumentalnych i fabularnych. Jego filmy m.in. „Dług”, „Plac Zbawiciela” czy biograficzny „Mój Nikifor” weszły do kanonu współczesnej filmoteki polskiej. Wielokrotnie nagradzany na licznych festiwalach krajowych i zagranicznych. Choroba zabrała go w chwili, gdy pracował nad scenariuszem poświęconym ludobójstwu w Rwandzie.

КШИШТОФ КРАУЗЕ 1953-2014.

В Сочельник умер известный оператор, кинорежиссер и сценарист. Создатель документальных и художественных фильмов. Его фильмы, среди прочих «Долг», «Площадь Спасителя» или биографический фильм «Мой Никифор», вошли в канон современной польской фильмотеки. Он многократно был награжден на многочисленных отечественных и зарубежных фестивалях. Болезнь забрала его в момент, когда он работал над сценарием, посвященным геноциду в Руанде.

**STANISŁAW BARAŃCZAK
1946-2014**

Także podczas świąt odszedł wybitny poeta, krytyk i tłumacz literatury angielskiej i amerykańskiej. Absolwent Polonistyki na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu. Od 1981 r. wykładowca literatury na Uniwersytecie Harvarda w USA. Był autorem licznych esejów i tomów poetyckich oraz wspólnych przekładów niemal wszystkich dramatów Williama Szekspira.

**СТАНИСЛАВ БАРАНЧАК
1946-2014.**

Także во время праздников скончался известный поэт, критик и переводчик английской и американской литературы. Он был выпускником полонистики Университета им. Адама Мицкевича в Poznани. С 1981 г., преподавал литературу в Гарвардском Университете в США. Он был автором многочисленных эссе и поэтических сборников, а также великолепных переводов чуть ли не всех драм Уильяма Шекспира.

TADEUSZ KONWICKI 1926-2015

7 stycznia zmarł jeden z najwybitniejszych współczesnych prozaików, także scenarzysta i reżyser. Obsypany najwyższymi nagrodami literackimi, filmowymi i państwowymi. W swoich książkach opisywał doświadczenia uniwersalne, pytał o sens życia, pamiętania, o kondycję człowieka. Posługiwał się rozmaitymi wątkami i konwencjami. Patos przeplatał ironią, zgorzknienie romantycznym porywem. Napisał m.in. „Sennik współczesny”, „Małą apokalipsę”, „Kompleks polski”. Wyreżyserował „Ostatni dzień lata”, „Dolinę Issy”, „Lawę”.

AUSCHWITZ – BIRKENAU

27 stycznia przypadła 70. rocznica uwolnienia 7 tys. więźniów niemieckiego obozu koncentracyjnego, w którym od czerwca 1940 r. zamęczono, zagazowano lub zabito blisko 1,1 mln. więźniów z kilkunastu krajów okupowanej Europy, w tym blisko milion Żydów, głównie obywatele polskich.

JAŁTA W dniach 4-11 lutego 1945 r. odbyło się spotkanie przywódców koalicji antyhitlerowskiej tzw. Wielkiej Trójki znane jako Konferencja Jałtańska. Podczas jej obrad przywódca ZSRR Józef Stalin, premier Wielkiej Brytanii Winston Churchill i prezydent USA Franklin D. Roosevelt podjęli decyzje, które na 50 lat ukształtowały powojenną Europę. Dla Polski oznaczało to w praktyce przesunięcie granic na zachód, utratę Kresów Wschodnich, obecność obcych wojsk na jej terytorium oraz narzucenie rządu kontrolowanego przez ZSRR.

BERLINALE 2015 14 lutego w Berlinie zakończył się Międzynarodowy Festiwal Filmowy, podczas którego wręczono statuetkę Srebrnego Niedźwiedzia za najlepszą reżyserię polskiej autorce Małgorzacie Szumowskiej, zaś w uzasadnieniu decyzji podkreślono, iż jej film pt. „Body/Ciało” zawiera „głęboką psychologiczną prawdę i jest próbą zmierzenia się z ludźmi i światem”.

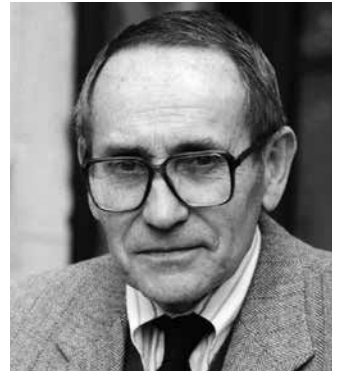
ТАДЕУШ КОНВИЦКИЙ 1926-2015.

7 января умер один из самых известных современных прозаиков, также сценарист и режиссер. Он был усыпан государственными наградами, а также наградами в области литературы и кино. В своих книгах он описывал универсальный опыт, спрашивал о смысле жизни, памяти, о форме человека. Пафос переплетался с иронией, горечь с романтическим порывом. Он написал среди прочих «Современный сонник», «Малый апокалипсис», «Польский комплекс», режиссировал «Последний день лета», «Долина Иссы», «Лавя».

АУШВИЦ – БИРКЕНАУ. 27 января отмечена 70 годовщина освобождения 7 тыс. узников немецкого концентрационного лагеря, где с июня 1940 г. было замучено, отравлено газом или убито около 1,1 млн. узников из десятка стран оккупированной Европы, в их числе около миллиона евреев, главным образом польских граждан.

ЯЛТА. 4-11 февраля 1945 г. состоялась встреча лидеров антигитлеровской коалиции, так называемой Большой Тройки, известная как Ялтинская Конференция. Во время ее заседаний лидер СССР Иосиф Сталин, премьер Великобритании Уинстон Черчилль и президент США Франклин Рузвельт приняли решение, которое на 50 лет сформировало послевоенную Европу. Для Польши на практике это означало перенесение границ на запад, потерю Восточных Кресов, присутствие чужих войск на ее территории и навязывание правительства контролируемого СССР.

БЕРЛИНАЛЕ 2015. 14 февраля в Берлине закончился Международный Кинофестиваль, на котором, за самую лучшую режиссуру, польскому автору Малгожате Шумовской была вручена статуэтка Серебряного Медведя, а в обосновании решения подчеркнуто, что ее фильм под названием „Body/Тело” содержит «глубокую психологическую правду и является попыткой сразиться с людьми и миром».

STEFAN CZARNIECKI 1599-1665

16 lutego 350 lat temu zmarł wybitny dowódca wojskowy, hetman polny koronny, który największe zasługi oddał ojczyźnie prowadząc skuteczną wojnę partyzancką przeciw wojskom króla Karola X Gustawa w czasie potopu szwedzkiego, jaki ogarnął Rzeczpospolitą w latach 1655-1660. Do dziś jego postać przywołują słowa jednej ze zwrotek hymnu polskiego: „Jak Czarniecki do Poznania po szwedzkim zaborze, dla ojczyzny ratowania wrócim się przez morze...”

OSCARY 2015 Film „Ida” w reżyserii Pawła Pawlikowskiego zdobył statuetkę Oscara w kategorii najlepszy film nieanglojęzyczny. To ogromny i kolejny sukces kina polskiego na tym prestiżowym festiwalu. Jest to historia Anny, nowicjuszki w zakonie. Przed złożeniem ślubów poznaje ona swoją jedyną żyjącą ciotkę. Od niej dowiaduje się, iż jest Żydówką. Obie wyruszają w podróż, która ma im pomóc nie tylko w poznaniu tragicznej historii ich rodziny, ale i prawdy o tym, kim są. Wcześniej „Ida” została obsypana nagrodami na festiwalach m.in. w Madrycie, Londynie, Gdyni, Toronto.

NARODOWY DZIEŃ PAMIĘCI ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH ustanowiony jako święto państwowe 1 marca. Uchwałą Sejmu RP z 2001 r. uznano „zasługi organizacji i grup niepodległościowych, które po zakończeniu II wojny światowej zdecydowały się na podjęcie nierównej walki o suwerenność i niepodległość Polski”. Przez cały okres PRL nieliczni, którym udało się ocaleć musieli żyć z piętnem zdrajców i bandytów jak określała ich komunistyczna propaganda.

11. ROCZNICA ŚMIERCI JANA PAWŁA II 2 kwietnia 2004 r. zmarł Ojciec Święty Jan Paweł II, pierwszy w dziejach papieża na stolicy Piotrowej papież Polak. Jego sylwetkę przypominamy w artykule zamieszczonym wewnątrz numeru.

СТЕФАН ЧАРНЕЦКИЙ 1599-1665.

16 февраля 350 лет тому назад умер известный военачальник, гетман польный коронный, самая большая заслуга которого перед родиной это успешная партизанская война против войск короля Карла X Густава во время шведского потопа, который охватил Речь Посполитую в 1655-1660 гг. До сегодняшнего дня его имя упоминается в словах одного из куплетов польского гимна: «Как Чарнецкий в Познань, после шведской оккупации, для спасения родины вернемся через море...»

ОСКАРЫ 2015. Фильм «Ида» режиссера Павла Павликовского получил статуэтку Оскара в категории самый лучший неанглоязычный фильм. Это огромный и очередной успех польского кино на этом престижном фестивале. Это история девушки Анны, новенькой в монастыре. Перед принятием обетов Анна знакомится со своей единственной живой тетей, от которой узнает, что она еврейка. Обе отправляются в дорогу, которая должна им помочь не только узнать трагическую историю их семьи, но и правду о том, кто они. Ранее «Ида» была засыпана наградами на фестивалях в Мадриде, Лондоне, Гдыне, Торонто.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ДЕНЬ ПАМЯТИ ПРОКЛЯТЫХ СОЛДАТ

Установлен государственным праздником 1 марта. Распоряжением Сейма РП от 2001 г. были признаны «заслуги организации и независимых групп, которые после окончания II Мировой Войны решились сразиться в неравном бою за суверенность и независимость Польши». На протяжении всего периода ПРЛ немногие из тех, кому удалось спастись, должны были жить с клеймом предателя и бандита, как называла их коммунистическая пропаганда.

11 ГОДОВЩИНА СМЕРТИ ИОАННА ПАВЛА II.

2 апреля 2004 г. умер Святой Отец Иоанн Павел II, первый в истории папства столицы Петровой Папа Римский поляк. О нем мы рассказываем в отдельной статье размещенной внутри номера.

DZIEŃ PAMIĘCI OFIAR ZBRODNI KATYŃSKIEJ

13 kwietnia przypada 75. rocznica Zbrodni Katyńskiej dokonanej na mocy uchwały Biura Politycznego KC WKP(b) z 5 marca 1940 r. postanawiającej rozstrzelać blisko 22 tys. obywateli RP, w tym ponad 10 tys. oficerów wojska, policji, Korpusu Ochrony Pogranicza, Straży Granicznej i Straży Więziennej uznanych za „wrogów władzy sowieckiej”. W 1992 r. prezydent FR Borys Jelcyn przekazał prezydentowi RP Lechowi Wałęsie uwierzytelnione kopie najważniejszych dokumentów i poprosił o wybaczenie. W 2000 r. otwarto Polskie Cmentarze Wojenne w Charkowie, Katyniu i Miednoje, zaś w 2012 r. w Bykowni.

KRÓL ROGER W LONDYNIE

1 maja na scenie słynnej londyńskiej Royal Opera House miała miejsce premiera polskiej opery „Król Roger” Karola Szymanowskiego. Tytułową partię wykonał znakomity polski baryton Mariusz Kwiecień. Recenzenci zgodnie uznali tę inscenizację za wydarzenie sezonu.

KONSTYTUCJA 3 MAJA

Jedno z dwóch najważniejszych świąt narodowych obchodzonych w Polsce. Rocznicą uchwalonej w 1791 roku Konstytucji - nowoczesnej w swym kształcie, gwarantującej sprawiedliwe, mądre rządy dzięki trójpodziałowi władzy, zrównującej wszystkich obywateli w prawach i obowiązkach bez względu na pochodzenie. Była to pierwsza w Europie i druga w świecie /po amerykańskiej/ tak dojrzała, prawdziwie demokratyczna ustawa zasadnicza.

KONIEC II WOJNY ŚWIATOWEJ

8 maja 1945 r. w Berlinie został podpisany akt kapitulacji Trzeciej Rzeszy. Blisko sześć lat zmagania na wszystkich frontach świata pochłonęło miliony ofiar. W ocenie historyków była to najokrutniejsza wojna w dziejach ludzkości.

ДЕНЬ ПАМЯТИ ЖЕРТВ КАТЫНЬСКОГО ПРЕСТУПЛЕНИЯ.

13 апреля 2015 г. отмечена 75 годовщина на Катынского Преступления, совершенного на основании распоряжения Политбюро ЦК КПСС от 5 марта 1940 г. В распоряжении было постановлено расстрелять около 22 тыс. граждан РП (более 10 тыс. офицеров войска, полиции, Корпуса Охраны Границы, Пограничной Службы и Тюремной Службы), признанных «врагами советской власти». В 1992 г. президент РФ Борис Ельцин передал президенту РП Леху Валенсе заверенные копии самых важных документов и попросил прощения. В 2000 г. были открыты Польские Военные Кладбища в Харькове, Катыни и Медном, а в 2012 г. в Быковне.

КОРОЛЬ РОГЕР В ЛОНДОНЕ.

1 мая на сцене известной лондонской Royal Opera House состоялась премьера польской оперы «Король Рогер» Кароля Шимановского. Главную партию исполнил известный польский баритон Мариуш Квечень. Критики единогласно признали эту постановку событием сезона.

КОНСТИТУЦІЯ 3 МАЯ.

Один из двух самых важных государственных праздников, которые отмечают в Польше. Годовщина провозглашенной в 1791 г. Конституции – современной по своей форме, гарантирующей справедливое, мудрое правление благодаря делению власти на три части, уравнивающей всех граждан в правах и обязательствах независимо от происхождения. Это был первый в Европе и второй в мире /после американского/ такой зрелый, по-настоящему демократичный основной закон.

ОКОНЧАНИЕ II МИРОВОЙ ВОЙНЫ.

8 мая 1945 г. в Берлине был подписан акт о капитуляции Третьего Рейха. После почти шести лет борьбы на всех фронтах мира людские потери составили миллионы. По оценке историков это была самая жестокая война в истории человечества.

USTAWA RZĄDOWA.

PRAWO UCHWALONE.

Dnia 3 Maja, Roku 1791.

w WARSZAWIE,

u P. Desona Księgł. Niemi: J. K. Mici i Dyrektora Druku: Korp: Kąd.

80. ROCZNICA ŚMIERCI MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

12 maja 1935 r. zmarł najwybitniejszy z architektów odrodzenia Polski. W 1918 r. Rzeczpospolita została zrekonstruowana po 123 latach rozbiorów dokonanych przez trzy ościenne mocarstwa. Piłsudski zrećnie wykorzystał pierwszy od dawna konflikt pomiędzy zaborcami tworząc niezależne polskie siły zbrojne zarówno jawne, jak i podziemne, aby w krytycznym momencie przejąć kontrolę nad historycznymi ziemiami polskimi. Był również autorem planu bitwy warszawskiej w sierpniu 1920 r. W wyniku tego zwycięstwa nad siłami bolszewickimi zdaniem wielu światowych historyków nie tylko Polska, ale znaczna część kontynentu europejskiego uniknęła tragicznych doświadczeń radzieckiego komunizmu. Bitwę warszawską brytyjski dyplomata i historyk lord d’Abernon określił mianem 17. decydującej bitwy w dziejach świata, zaś w powszechnej świadomości Polaków zwycięstwo to nazwane zostało „cudem nad Wisłą”.

80 ГОДОВЩИНА СМЕРТИ МАРШАЛА ЮЗЕФА ПИЛСУДСКОГО.

12 мая 1935 г. умер самый выдающийся из архитекторов возрождающейся Польши. В 1918 г. Речь Посполитая была реконструирована после 123 лет разделов, совершенных тремя соседними державами. Пилсудский ловко использовал давний конфликт между захватчиками, создавая независимые польские военные силы как явные, так и подпольные, чтобы в критический момент взять под контроль исторически польские земли. Он был также автором плана варшавской битвы в августе 1920 г. В результате этой победы над большевицкой силой, по мнению многих мировых историков, не только Польша, но и значительная часть европейского континента избежали трагического опыта советского коммунизма. Варшавскую битву британский дипломат и историк лорд Д’Абернон назвал 17 решающей битвой в мировой истории, а в общественном сознании поляков эта победа именуется «чудом над Вислой».

ARCHITEKTONICZNY NOBEL DLA FILHARMONII W SZCZECINIE

Nowo wybudowany gmach Filharmonii Mieczysława Karłowicza w Szczecinie otrzymał Mies van der Rohe Award, najważniejszą nagrodę architektoniczną Europy i jedną z najpoważniejszych na świecie. Lekka bryła z mlecznego szkła do złudzenia przypomina górę lodową. Pomimo swego niezwykle oryginalnego kształtu doskonale harmonizuje z otaczającymi ją budowlami. O prestiżu nagrody świadczy fakt, iż potocznie nazywa się ją architektonicznym Noblem.

АРХИТЕКТУРНЫЙ НОБЕЛЬ ФИЛАРМОНИИ В ШЕЦЦИНЕ.

Построенное новое здание Филармонии им. Мечислава Карловича в Щецине получило награду Мис ван дер Роэ, самую важную архитектурную награду Европы и одну из самых серьезных в мире. Легкая конструкция из стекла молочного оттенка создает иллюзию, напоминающую ледяную гору. Кроме своей необычайно оригинальной формы она еще и отлично сочетается с окружающими постройками. О престиже награды свидетельствует факт, что ее обиходно называют архитектурным Нобелем.

